

Hermann KINNE, *Das Kollegiatstift St. Petri zu Bautzen von der Gründung bis 1569 (Germania Sacra, Dritte Folge 7, Die Bistümer der Kirchenprovinz Magdeburg. Das (exempte) Bistum Meissen 1), De Gruyter Akademie Forschung, Berlin – Boston, 2014, ISBN 978-3-11-033-2233-0*

V českém historickém povědomí je kapitula v Budyšíně nejčastěji spojována s budyšínským rukopisem Kosmovy kroniky. Byť vznikl přehled listin lucemburských českých králů uložených ve zdejším kapitulním archivu¹ či krátký rozbor vztahů budyšínské apoštolské administratury k Čechám,² tato instituce i bohaté prameny vzniklé z jejího působení zatím nebyly českými badateli zohledněny v takové míře, jakou by si zasloužily. Proto velmi vítám vydání důkladného pohledu na tuto církevní instituci v období od jejího založení až do roku 1569, kdy se poměry velmi změnila se sekularizací míšeňského biskupství. Předání administratury nad zbylými katolíky daného biskupství právě do Budyšína ovšem zajistilo přežití ústavu v převážně luteránské oblasti až do 21. století.

Kapitula byla založena někdy mezi lety 1213 a 1221, a to míšeňským biskupem Brunonem II. Už od počátku jí ovšem svou pozornost věnovali i čeští králové, zejména Přemysl Otakar I. a Václav I. Kinne důkladně analyzuje proces zakládání kapituly, která měla od počátku tvořit důležitou oporu moci míšeňského biskupa v oblasti Horní a Dolní Lužice. Dějiny kapituly jsou tak jasně rovněž dějinami vztahů duchovní a světské moci. Autor respektuje závaznou strukturu svazků řady *Germania sacra*: dále se tedy věnuje duchovnímu životu kanovníků, organizaci kapituly a jejímu hospodaření. Důkladné poznání všech otázek umožňují bohaté prameny zejména k nadacím, vztahu kapituly ke městu, ale i k zeměpánovi a jiným duchovním institucím (zejména mužské i ženské kláštery Horní Lužice), jež jsou uloženy dodnes přímo v Budyšíně. Autor podává i prosopografické studie řady kanovníků, z nichž mnoho mělo své vztahy k Čechám nebo z Čech pocházelo. Kinne sice zdůrazňuje specifickou konstelaci Horní Lužice, vedlejší země České koruny, která umožnila přežití římskokatolické instituce v bikonfesijním regionu, českým souvislostem ale věnuje poměrně málo pozornosti. Byť zná některé položky i nejnovější české literatury,³ s bohemikálními prameny nepracoval. Proto zůstává výzkum česko-hornolužických vztahů v církevní rovině v období pozdního středověku ještě otevřenou badatelskou otázkou.

Bez zajímavosti není, že kniha vzbudila poměrně živou polemiku v saském dějepisectví (recenze Larse-Arna Dannenberga a reakce Enna Bünzeho, pod jehož vedením práce vznikla).

Jan Zdichynec

-
- 1 Lenka BOBKOVÁ — Kateřina VALENTOVÁ, *Listiny Jana Lucemburského a Karla IV. v kapitulním archivu v Budyšíně*, in: Facta probant homines: sborník příspěvků k životnímu jubileu prof. Dr. Zdeňky Hledíkové, Praha 1998 s. 71–83.
 - 2 S důrazem na osobnost prvního administrátora Jana Leisentritta, srov. Jan ZDICHYNEC, *Budyšínská administratura a její vztahy k Čechám*, in: Lenka Bobková — Jana Konvičková (edd.), *Náboženský život a církevní poměry v zemích Koruny české ve 14.–17. století (Korunní země v dějinách českého státu IV)*, Praha 2009, s. 145–162.
 - 3 Např. Lenka BOBKOVÁ a kol., *Česká koruna na rozcestí. K dějinám Horní a Dolní Lužice a Dolního Slezska na přelomu středověku a raného novověku (1437–1526)*, Praha 2010.